

5.9.2016

LIVI/4963/00.03.02/2016

Julkinen

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 16.8.2016

Lausunto vuoden 2017 osto- ja velvoiteliikenteen järjestämisestä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 16.8.2016 päivätyssä lausuntopyynnössään Liikennevirastolta lausuntoa liittyen vuoden 2017 osto- ja velvoiteliikenteestä junaliikenteessä. Lausuntopyynnössä mainitaan, että voimassa olevan velvoiteliikennettä koskevan päätöksen mukaan nykyinen velvoiteliikenne päättyy 10.12.2016. Ostoliikennesopimus on voimassa 31.12.2018 saakka.

Liikennevirasto kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Lausuntopyynnössä pyydetään näkemyksiä alueellisesti osto- ja velvoiteliikenteen vuoroista ja aikatauluista. Liikenneviraston näkemyksen mukaan junaliikenteen osto- ja velvoiteliikenteen vuoroja tulee tarkastella myös koko liikennejärjestelmän ja joukkoliikenteen valtionrahoituksen kannalta. Joukkoliikennelain 4 §:ssa toimivaltaiset viranomaiset veloitetaan määrittämään toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutaso. Joukkoliikennelain mukaan palvelutason määrittelyä valmistellessaan viranomaisten tulee toimia tarpeellisilta osin yhteistyössä keskenään sekä kuntien ja maakuntien liittojen kanssa. Näin ollen myös julkisesti tuetun liikenteen suunnittelu tulisi lähteä liikennejärjestelmätason tarkastelusta ja pohjautua määritelyihin palvelutasoihin. Joukkoliikenteen ostoja suunniteltaessa tulee huomioida myös markkinaehtoinen joukkoliikennetarjonta.

Markkinaehtoista junaliikennettä sekä osto- ja velvoiteliikennettä pitäisi tarkastella asiakkaan näkökulmasta kokonaisuutena ottaen samalla huomioon kaikki liikennemuodot. Erityisesti junaliikenteen markkinoiden avautumisen kannalta viranomaisilla tulee olla selkeä pitkäjänteinen näkemys osto- ja velvoiteliikenteen kehityspolusta muutoksen yhteydessä.

Ostoliikenteen rahoitusta ja velvoiteliikenteen asettamistarvetta on tarkasteltava kokonaisuutena muun joukkoliikenteen valtionrahoituksen kanssa. Muutokset osto- ja velvoiteliikenteeseen voivat vaikuttaa merkittävästi eri toimivaltaisten viranomaisten joukkoliikenteen rahoitustarpeisiin ja alueelliseen palvelutasoon.

Tehtäessä muutoksia osto- ja velvoiteliikenteeseen on huomioitava toimivaltaisten viranomaisten joukkoliikenteen nykyiset sopimukset ja uusien kilpailutusten vaatima aika.

5.9.2016

LIVI/4963/00.03.02/2016

Julkinen

Uuden liikenteen kilpailutus vie prosessina useita kuukausia ja tieto osto- ja velvoiteliikenteen muutoksista olisi hyvä saada vähintään kuutta kuukautta ennen muutosten voimaantuloa. Mikäli tieto muutoksista osto- ja velvoiteliikenteeseen tulee myöhään, toimivaltaiset viranomaiset eivät ehdi tai pysty sopeuttamaan liikennettä vastaamaan uusiin tarpeisiin. Aikaisessa vaiheessa saatava tieto edistää myös markkinaehtoisen joukkoliikenteen toteuttamismahdollisuuksia.

Mahdollisimman aikaisin muutoksista saatava tieto auttaa merkittävästi joukkoliikenteen valtionrahoituksen kohdentamisessa sekä joukkoliikenteen toimivaltaisten viranomaisten liikennesuunnittelussa. Viranomaisten välistä vuoropuhelua olisi hyvä käydä systemaattisesti myös muutoin kuin sopimuskausien lähestyessä loppuaan, jotta mahdolliset sopimusaikaiset muutokset (muun muassa muuttunut kysyntä ja aikataulumuutokset) on mahdollista huomioida joustavammin liikenteen suunnittelussa. Lisäksi Liikenneviraston vastuulla oleva junaliikenteen kapasiteetin yhteensovitus- ja jakoprosessi tarvitsee etenkin monitoimijaympäristöön siirryttäessä yksityiskohtaiset tiedot osto- ja velvoiteliikenteestä tai sen muutoksista riittävän ajoissa.

Osastonjohtaja

Laura Kuistio

Yksikön päällikkö

Jenni Eskola

Jakelu

kirjaamo@lvm.fi
joel.karjalainen@lvm.fi

Tiedoksi

Liikenneviraston kirjaamo